

Terveystarkastajan toiminnan toteutumisen arviointi (AJO) Vati-järjestelmän tietojen perusteella

YTERJOLJ 16.09.2025

6390/11.02.00/2025

Valmistelija

Terveystarkastaja Eija Jokinen, 0400363790

Aluehallintoviraston tehtävänä on valvoa ja arvioida, että kuntien ympäristöterveydenhuolto toteuttaa lainsäädännön mukaisia tehtäviään. Kuntien tekemän valvonnan tulee olla laadukasta, riskiperusteista ja terveyshaittoja ehkäisevää. Valvontaa on toteutettava hyväksytyn valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontayksikön suunnitelmassa on otettava huomioon keskusvirastojen laatimat valtakunnalliset valvontaohjelmat sekä paikalliset tarpeet. Kuntien työtä valvotaan tekemällä arviointi- ja ohjauskäyntejä (AJO) ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköihin.

Lapin AVIn ympäristöterveydenhuollon ylitarkastaja on arvioinut Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonnan terveydensuojeluvalvonnan toteutumista Vati-järjestelmän tietojen perusteella alkuvuodesta 2025. Arviointi suoritettiin aluehallintovirastojen yhteisprojektina, josta saatuja tuloksia voidaan käyttää valtakunnallisesti. Toteutumisessa arvioitiin kaikkien terveydensuojelulain 13 §:n mukaisten kohteiden valvontaa sekä vielä erikseen talousvesikohteiden varautumisasioiden valvontaa.

Arvioinnista on tehty kirjallinen arviointipalaute, jossa on tuotu esille kehitettävät ja korjattavat asiat.

Liite

AJO raportti

Meri-Lapin ympäristöterveysvalvonnan palautteessa todettiin, että resurssit, jotka valvontayksiköllä on käytössään, kohdistettiin hyvin. Kehittämiskohteita ei ollut paljokaan suhteessa valtakunnallisiin tuloksiin. Kehittämiskohteina esitettiin Vati-kirjausten ja kohdetietojen oikeellisuuden varmistamista.

Raportissa kiinnitettiin huomiota siihen, että Vati-järjestelmään ei ole aina merkitty valvontakohteille oikeaa toimintatyyppiä ja oikeaa tarkastustiheyttä, eikä järjestelmästä ole aina poistettu lopetettuja kohteita. Joitakin kohteita oli tarkastettu valtakunnallisesta valvontatiheydestä poiketen harvemmin.

Talousvesivalvonnassa (1352/2015 ja 401/2001) talousvettä toimittavien laitosten vedenjakelualueiden valvontaa oli tehty säännöllisesti. Arvioinnissa todettiin, että varautumisasiat oli tarkastettu riskienhallintasuunnitelman ja valvontatutkimusohjelman laatimisen tai päivittämisen yhteydessä, mutta osaa tarkastuksista ei ollut kirjattu erikseen Vati-järjestelmään omalle rivilleen. Tällöin varautumisasioiden valvonta ei näkynyt kohteen Vati-raporteilla.

Ympäristöterveysvalvonnan terveydensuojeluvalvonnan valvontasuunnitelmassa kaudelle 2025-2028 em. kehittämisesityksiin on kiinnitetty huomiota riskinarvioinnin kautta. Suunnitelmakauden aikana riskinarviointia kehitetään ja muutetaan kohdekohtaiseksi riskinarvioinniksi, jolloin alueen terveydensuojelukohteiden Vati-tiedot käydään läpi. Arvioinnissa tarkistetaan, että kohteessa on oikea toimintatyyppi ja kohteelle riskinarvioinnin mukainen tarkastustiheys.

Arvioinnin jälkeen tarkastustiheyttä voidaan muuttaa kohteelle tarpeen mukaan. Tarkastustiheyttä määritellessä otetaan huomioon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa määritelty minimitarkastustiheys ml. tietyt majoitushuoneistot, joiden tarkastustiheys on 0. Kohdekohtainen riskinarviointi tehdään jatkossa aina suunnitelmallisen tarkastuksen yhteydessä.

Esittelijä

Tekninen johtaja Kannala Markus

Päätösehdotus

Lapin aluehallintoviraston AJO-raportti merkitään tiedoksi.

Päätös
